

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економіки та підприємництва

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
конференції

Кропивницький – 20 квітня 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економічний факультет

Кафедра економіки та підприємництва

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ

*Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції*

20 квітня 2023 р.

Кропивницький
2023

Актуальні проблеми економіки та підприємництва в умовах викликів і загроз : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., 20 квіт. 2023 р., м. Кропивницький / М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. економіки та підприємництва ; [редкол. : О. М. Левченко, В. В. Зайченко та ін.]. – Кропивницький : РВЛ ЦНТУ, 2023. – 145 с.

Редакційна колегія:

Левченко О. М., д.е.н., проф., проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Центральноукраїнського національного технічного університету, м. Кропивницький;
Зайченко В. В., д.е.н., проф., зав. кафедри економіки та підприємництва Центральноукраїнського національного технічного університету, м. Кропивницький;
Шалімова Н. С., д.е.н. проф., декан економічного факультету, Центральноукраїнського національного технічного університету, м. Кропивницький;
Танклевська Н. С., д.е.н., проф., зав. кафедри економіки та фінансів Херсонського державного аграрно-економічного університету, м. Херсон;
Петрова І. Л., д.е.н., проф., зав. кафедри маркетингу та поведінкової економіки Університету економіки та права «Крок», м. Київ;
Васильців Т. Г., д.е.н., проф., зав. відділу проблем соціально-гуманітарного розвитку регіону ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долишнього НАН України», м. Львів;
Шикиринець В. В., к.н.д.у., доц., зав. кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ;
Кононенко Л. В., к.е.н, доц. кафедри економіки та фінансів Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон;
Сисоліна Н. П., к.е.н., доц. кафедри економіки та підприємництва Центральноукраїнського національного технічного університету, м. Кропивницький.

У збірнику опубліковано тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми економіки та підприємництва в умовах викликів і загроз». Тези доповідей відображають результати наукових досліджень, присвячених розгляду різноманітних проблем, умов та чинників економічної діяльності та безпеки підприємств, регіонів, соціальної відповідальності бізнесу та держави, розвитку інвестиційної та інноваційної політики, людського потенціалу, визначенню стратегічних перспектив готельно-ресторанної індустрії України.

Для науковців, викладачів, здобувачів PhD, здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Може бути корисним також для підприємців, організаторів бізнесу, менеджерів підприємств, спеціалістів з економіки.

Рекомендовано до друку вченою радою Центральноукраїнського національного технічного університету (Протокол №9 від 29 травня 2023 року)

За достовірність наведених у публікації даних, географічних назв, власних імен, цитат, галузевої термінології, економіко-статистичних даних та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей.

Зміст

Атаєв Мехман Музаффар огли., Савеленко Г. В., к.т.н., доцент ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ОЗИМОГО РІПАКУ ЗА ТЕХНОЛОГІЄЮ МІНІМАЛЬНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ	8
Бараняк І. Є., к.е.н. МІГРАЦІЙНІ АСПІРАЦІЇ МОЛОДІ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ	9
Бойко В. О., к.е.н., доцент, Бойко Л. О., к.с.-г.н., доцент ГОТЕЛЬНИЙ РИНОК УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	12
Бродський А. Р. (Науковий керівник – к.е.н., доц. Кононенко Л. В.) ПРИЙНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РІШЕННЯ НА РИНКУ АКЦІЙ.....	13
Васильців Т. Г., д.е.н., професор, Карапінка М. І., здобувач PhD УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ В РЕГІОНІ (НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	15
Васильців Т. Г., д.е.н., професор, Мульська О. П., д.е.н., старший дослідник ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ЕКОНОМІЧНА РИЗИЛЬЄНТНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	17
Виговський О. В., здобувач PhD, Виговський П. В., здобувач PhD НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИК ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА РЕГІОНУ	20
Гуменюк А. В., здобувач PhD, Голбанос С. С., здобувач PhD, Куликов Г. О., здобувач PhD (Науковий керівник – д.е.н., проф. Семикіна М. В.) СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ СФЕРИ ПРАЦІ В УМОВАХ ВІЙНИ	23
Давидейко І. Р. (Науковий керівник – к.т.н., доц. Савеленко Г. В.) ЕЛЕКТРОННИЙ БІЗНЕС ТА МАРКЕТИНГОВІ СТРАТЕГІЇ: НАЙКРАЦІ ПРАКТИКИ.....	26
Давидов Є. О., здобувач PhD, асистент (Науковий керівник – д.е.н., проф. Оболенцева Л. В.) ПИТАННЯ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СФЕРИ	28
Дибенко Г. І., викладач економічних дисциплін, вищої категорії ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА: ІСТОРІЯ, ПРОБЛЕМИ, НАПРЯМИ ПОДОЛАННЯ	31

тоді як серед респондентів, які планують повертатись назад такий процент порівняно не значний та у 9 разів нижчий.

В цілому результати соціологічного дослідження підтвердили економічну природу зовнішньої еміграції молоді. Нарощення темпів міграційної мобільності молоді Карпатського регіону сприяє більш ефективному використанню людського потенціалу гірських територій, а також його нарощенню та капіталізації у вигляді нових знань, навичок та фінансових ресурсів. Відтак ефективне використання рееміграційного потенціалу молоді може стати одним із драйверів зростання національної економіки у пост воєнному періоді.

Список використаних джерел:

1. Sadova U., Stepura T., Baranyak I. Ukraine in the territorial migration systems: current structural-qualimetric aspects of the formation and development. *European Journal of Transformation Studies*. 2020. Vol.8, no. 1. Pp. 60-78.

2. Мульська О. П., Бараняк І. Є., Іванюк У. В., Колосінська М. І. Соціально-демографічні чинники та міграційні процеси населення Карпатського регіону. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7418>

3. Mulska O., Baranyak I. Demographic and Socioeconomic Effects of Strengthening External Migration Activity of the Population in Ukraine. *Modern Economics*, 21(2020). Pp. 149-154.

УДК 338

*Бойко В. О., к.е.н., доцент,
Бойко Л. О., к.с.-г.н., доцент*

Херсонський державний аграрно-економічний університет

ГОТЕЛЬНИЙ РИНОК УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Через повномасштабні бойові дії на території України пропозиція на готельному ринку суттєво змінилась: значна кількість об'єктів не працює з міркувань безпеки, через відсутність попиту, з технічних причин або через пошкодження які отримані під час ворожих обстрілів. Взагалі ситуація у цьому сегменті ринку залежить від регіону розміщення об'єктів. Порівняно кращий стан справ – у західній частині країни, куди сотні тисяч людей виїжджали шукаючи прихисток, тому тамтешні готелі у лютому – квітні 2022 р. були заселені на 100%.

Згідно статистики Державного агентства розвитку туризму, за перше півріччя 2022 р. сума туристичного збору по цьому регіону склала 89,4 млн. грн. Це на 28,8% більше у порівнянні з отриманими коштами за відповідний період 2021 р. – протягом якого до бюджету надійшло 69,4 млн грн. З початком повномасштабного вторгнення у перші два місяці місцевими готельєрами фіксувався високий попит на кімнати для проживання. Це пов'язано у першу чергу з безпечним розташуванням готельних об'єктів у західних регіонах країни. У порівнянні з аналогічним періодом у 2021 р. найбільше зростання

туристичного збору було зафіксовано у областях: Львівській на 193%; Закарпатській – 144% та Івано-Франківській – 76,4%. На сьогодні моніторинг готельного ринку показує, що ситуація починає трохи стабілізуватися: у західних областях країни є зростання попиту, що в свою чергу стимулювало забудовників відновити будівництво об'єктів, яке було зупинено на початку війни та почати зведення нових. Швидкість відновлення діяльності галузі буде залежати від часу проведення бойових дій та рівня міграції українців за межі кордону. Нині 99% мешканців готелів, це громадяни України, і лише 1% – іноземні журналісти, військові, волонтери та представники гуманітарних міжнародних організацій [1].

Через велику кількість замінованих земель та об'єктів, а також необхідність у відновленні інфраструктури готельного бізнесу, у найближчі 5-10 років найпопулярнішими локаціями для відпочинку будуть регіони Карпатських гір, зокрема Буковель, та інші західні курортні та рекреаційні території. Без сумнівів бізнес повинен працювати у всіх сферах індустрії гостинності [2-4], при цьому сплачувати податки та забезпечувати країну необхідними ресурсами, які потрібні Україні для продовження бойових дій та переможного завершення війни.

Після закінчення війни та перемоги, Україна змінить свій туристичний статус та значимість, міста-герої будуть у полі зору як українців так і іноземних громадян. Все це змінить відношення міжнародних операторів до індустрії гостинності України, спонукавши їх до інвестування у будівництво об'єктів готельно-ресторанного та туристичного бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Український готельний бізнес працює на 2-3% – дослідження. URL: <https://ain.business/2022/10/18/ukrayinskyj-gotelnyj-biznes-praczuuye-na-2-3-doslidzhennya/>
2. Грановська В. Г., Бойко В. О. Функціонування екоготелів в Україні як чинник активізації підприємницької діяльності. Економіка АПК. 2020. № 3. С. 57-65.
3. Бойко В. О. Глемпінг – новий тренд індустрії гостинності. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка, (8). 2021. С. 22-28. URL: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.8.3>
4. Бойко В. О., Драгота І. П. Глемпінг – ексклюзивний туристичний продукт сьогодення. The I International Science Conference on Multidisciplinary Research (January 19-21, 2021). Berlin, Germany, 2021. P. 208-210.

УДК 336

*Бродський А. Р.,
здобувач вищої освіти першого (бакалавр.) рівня
(Науковий керівник – к.е.н., доц. Кононенко Л. В.)
Херсонський державний аграрно-економічний університет*

ПРИЙНЯТТЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РІШЕННЯ НА РИНКУ АКЦІЙ

В умовах глобальної трансформації економіки, яка характеризується орієнтацією на циркулярну, необхідністю забезпечення реалізації цілей сталого